

Dokumentation av Källunderlag, databasen Gender and Work

Dokumentationen fastställd 2021-11-10 av Jonas Lindström

Källunderlag Beteckning som används i databasen, vid administration, uttag m.m.	Luleå (Norrbotten), gårdsräkenskaper 1558, 1559, 1561
Projektsammanfattning Kort sammanfattning av projektet: vetenskaplig grund, varför detta material registreras.	Inom ramen för forskningsprojektet Gender and Work har delprojektet "Arbete: skillnadsskapande och försörjning i 1500-talets Sverige" (forskare Christopher Pihl) registrerat försörjningsaktiviteter vid Luleå kungsgård. Syftet har varit att besvara frågor om mäns och kvinnors lönearbete och kronans behov av arbetskraft. Materialet har valts för att få aktiviteter från 1500-talet och Norrland.
Period Den kronologiska period projektets källmaterial omfattar.	1557–1560
Geografiskt område Det geografiska område projektets källmaterial berör.	Luleå socken, Norrbotten (under 1500-talet Västerbotten).
Projektansvarig Forskare som planerat och ansvarat för registreringsprojektet.	Christopher Pihl
Registrerare Person(-er) som har arbetat med registrering i projektet.	Christopher Pihl
Registreringsperiod Registreringens start- och slutdatum.	2013-08-30–2013-09-02
Moderator Person som modererat och godkänt registrerade fall.	

<p>Urvalsprincip Beskrivning av den metodiska grunden för urvalet av projektets källmaterial. Varför har källserien valts? Om inte hel källserie har registrerats anges hur avgränsning har gjorts och hur omfattande de valda delarna är.</p>	<p>Valet av Luleå gård vilar på två grunder. Dels fanns där ett källmaterial från det geografiska område (Västerbotten) och den tidsperiod (1500-talet) som forskningsprojektet riktar in sig på. Dels är Umeå gård en relativt liten kungsgård, vilket gör det till ett intressant jämförelseobjekt med större kungsgårdar under perioden, t.ex. Gripsholm.</p>
<p>Registreringsprinciper Specifika registreringsprinciper för projektet (utöver de generella för databasen), t.ex. hur noga olika variabler, som 'hushåll' eller 'rumslig kontext', har beaktats.</p>	<p>Samtliga uppgifter om lönearbete i Luleå gårds räkenskaper har registrerats. Registreringen har följt de generella principerna för databasen. Variabeln Beteckning rymmer många yrkesliknande beteckningar.</p>
<p>Typ av aktiviteter översiktligt, Vilka typer av aktiviteter projektet har genererat.</p>	<p>Försörjningsaktiviteter i form av lönearbete. Vanligaste kategorier är Jord- och skogsbruk, Ospecificerat arbete/tjänande.</p>
<p>Antal aktiviteter Antalet registrerade aktiviteter i projektet.</p>	<p>91</p>
<p>Antal fall Antalet registrerade fall i projektet.</p>	<p>9</p>
<p>Registrerad mängd källtext Ungefärligt antal registrerade källtrogna ord i genomsnitt per fall.</p>	<p>49</p>
<p>Volymuppdelning Principen för uppdelning av källunderlaget inför registrering.</p>	<p>Ett räkenskapsår för en gård</p>
<p>Falldefinition Principen för avgränsning av fall inom det använda källmaterialet.</p>	<p>En eller flera poster i räkenskaperna</p>

Källor: arkiv Källmaterialets placering: arkivinstitution, arkivnamn, serie.	Riksarkivet, Landskapshandlingar, Västerbottens handlingar SE/RA/5121/5121.16
Källor: genomgången mängd Antal volymer och om de helt eller delvis genomgåts.	3 volymer, delvis
Källor: tillgänglighet Tryckta källor, reproduktioner (digitala, filmade) hos RA eller på annat håll, befintliga transkriptioner eller fotografier.	Källorna är mikrofilmade och därefter digitalt reproducerade. De är tillgängliga via riksarkivets digitala forskarsal.
Lagrat bildmaterial Digitala fotografier lagrade i databasen (anges med Ja, eller Nej), samt uppskattning av mängden fotografier.	Nej. Länk till digital reproduktion på riksarkivet är bifogad fallen.
Källmaterial, beskrivning Vilka år och volymer som registrering skett från. Om originalet inte är tillgängligt ska det anges hur källmaterialet är tillgängligt. Källmaterialets beskaffenhet (bundet, lösa ark, fragment, etc.).	Bevarade räkenskaper från åren 1558, 1559 och 1561 har registrerats från volymerna 1558:18, 1559:10, 1561:5 (serie 5121.16). Landskapshandlingarna är endast tillgängliga i digital form. Särskilt tillstånd krävs för att se originalen.
Källkritiska kommentarer	Räkenskapsmaterialet visar endast avlönat arbete. Individer är inte alltid namngivna utan endast redovisade med beteckningar.
Transkriberingsprinciper Beskrivning av principerna för transkribering av källmaterialet.	Källtrogna variabler har transkriberats bokstavstroget av projektansvarig innan GaW:s transkriberingsprinciper fastställdes.

Referenser

Litteraturreferenser eller hänvisningar till forskare eller projekt som behandlat källmaterialet.

Källmaterialet har behandlats av:

- Harnesk, Börje ; ”Statligt experiment i norr - Lulegård 1558-1563” i Sune Åkerman och Kjell Lundholm, red., *Älvdal i norr: människor och resurser i Luledalen 1300-1800*, Umeå 1990.
- Janken Myrdal, ”Gårdsräkenskaper från 1400- och 1500-tal.” i Adamson, Rolf, Jonsson, Ulf & Söderberg, Johan (red.), *Från vida fält: festskrift till Rolf Adamson 25.10 1987*, Ekonomisk-historiska institutionen, Univ., Stockholm, 1987, s. 177-198.
- Christopher Pihl, *Arbete: skillnadsskapande och försörjning i 1500-talets Sverige*, Acta Universitatis Upsaliensis, Uppsala, 2012.

Kommentarer

Övriga kommentarer och upplysningar.